GAZETA LWOWSKA.

We Srodę **Nro. 121.** 22. Października 1823.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — N. Cesarz Jmć, naymiłościwszy Pan nasz, wyiechał d. 15. b. m. przed godz. 6tą rano, na powrót do Wiednia. Miłość, wierność i nayszczérsze przywiązanie poddanych towarzyszyły w podróży naylepszemu Monarsze, który tylko dla dobra i szczęścia tey prowincyi pośród nas przebywał i wielu uciśnionym dawał pomoc i pociechę.

Swieży dowod miłości bliźniego i czułości nad nieszczęsliwymi dał Monarcha d. 13. b. m. w Nadworny, gdzie w tym dniu, niezadługo po przybyciu tam N. Pana, pożar wybuchnął. Podług doszłych nas wiadomości, N. Pan pomimo wielkiego utrudzenia w podróży, udał się natychmiast z orszakiem swoim na mieysce pogorzeliska, gdzie osobiście i bezpośrednio dawał rozkazy do ratowania. N. Pan znaydował się przeszło 3 godziny przy ogniu a zawsze w mieyscach nayhardziey niebezpiecznych nie uważaiąc na iskry, które nie tylko w pobliskości, ale nawet na Jego własną Osobę padały. Dopiero, gdy wszelkie dalsze niebezpieczeństwo minęło, powrócił Monarcha do pomieszkania swoiego, gdzie do godz. 9 wieczor dawał posłuchanie.

N. Pan, nim wyiechał z Nadworny zostawił u Starosty Cyrkułowego znaczne Summy z własney kassy prywatney, w części dla rozdania ich między nieszczęsliwych pogorzelców, w części zaś dla nagrodzenia tych, co się wyszczególnili przy gaszeniu i wstrzymywaniu szerzenia się ognia. Do tych należy przed wszystkiemi mayster kominiarski Müller, który nadto był tyle wspaniały, iż żadney nagrody nieprzyiął, i poprzestał na wewnętrznem przekonaniu, że powinności swoiey dopełnił.

Pożar był dosyć wielki, a dla suchości dachów nayniebezpiecznieyszy. Tylko usiłowaniom gaszących i gorliwości osobiście wdaiących się w to obu Ces. Król. Podkomorzych z orszaku Cesarskiego, Hrabiego Wrbny i Waldsteina, którzy z niezwyczayną odwagą i szlachetnem poświęceniem siebie, nader okazali się czynnymi przy tym wypadku, niemniey straży C. K. pomieszkania, na pomoc przybyłey, przypisać należy, iż tylko 7 domów w perzynę obroconych a 4 mocno uszkodzonych zostało.

Uwiadomienie
C. K. Rządu kraiowego.

Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z dnia 27. Lipca r. b. i stosownie do przepisow naywyższego Patentu z dnia 8. Grudnia 1820 raczył Józefowi Zich w Schwarzenau mieszkaiącemu i maiącemu przywiley na wynalazek i poprawę robienia szkła, sody i potażu, nadać przywiley roczny na wynalazek »robienia szkła czarnego wskroś nie przeźroczystego pod nazwiskiem szkła metalowego, a to za pomocą odkwaszenia fusów szkła trocinami drzewa lub innemi ciałami zasadę węglika w sobie maiącemi; szkło takie ponieważ z części lepszego gatunku złożone, w robocie lepiey się ciągnie, prędzey stygnie i łatwiey szlufować się daie, aniżeli szkło żużlem, lub innemi kwasianami kruszcowem ciemno farbuiącemi, zaprawione.«

Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z d. 27. Lipca r. b. i stosownie do przepisów naywyższego Patentu z d. 8. Grudnia 1820 raczył Ces. Kr. nadwornemu kowalowi Józefowi Winter w Wiedniu w domu Szkockim i Antoniemu Winter w Gaming mieszkaiącemu nadadź 5letni przywiley na poprawę »robienia buksow piastowych nie tylko z żelaza kutego, ale i ze stali, a to sposobem wcale nowym i osobliwem przyrządzeniem, daleko prędzey od buksów dotąd używanych, które tak, co do kształtu iak skuteczności swoiey od dotąd znanych się różnią, daleko trudniey się ścieraią, dla kształtu i lekkości swoiey, kół nie osłabiaią tak, iak inne buksy metalowe, daleko szczelniey w piasty wprawić się daią, mniey są kruche, a gdy się popsuią, każdy kowal nie potrzebuiąc ich przelewać łatwo ie naprawić może.«

Sprostowanie.

W Gazecie Lwowskiey z d. 15. Września r. b. Nro. 106., pod napisem: »Wiadomosci kraiowe« w artykule trzecim mylnie wyrażono, że owe trzy mieysca Radców Sądu Szlacheckiego, na które konkurs przez pomienioną Gazetę ogłoszony został, wszystkie razem

przy C. K. Sądzie Szlacheckim w Tarnowie uwolnione zostały.

Gdy przeto z tych trzech mieysc iedno tylko przy pomienionym Sądzie, drugie dwa atoli t. i. iedno przy Szlacheckim Sądzie Lwowskim, a drugie przy Stanisławowskim uwolnione są; dla tych przeto, których życzeniem iest, iedno z dwóch ostatnich mieysc (we Lwowie i Stanisławowie) otrzymać, stanowi się nowy termin konkursu na 4 tygodnie od dnia nieyszego obwieszczenia rachowane, w ciągu którego prosby należycie dowodami wsparte przyzwoitemu C. K. Sądowi Szlacheckiemu bezpośrednio, lub, ieżeli iaką publiczną służbę sprawuią, przez swoie Prezydia podawać maią.

Przy C. K. Sądzie Szlacheckim Stanisławowskim iest do obsadzenia mieysce Kancelisty z roczną pensyią 400 ZR. i prawem posunięcia się do wyższey pensyi o 500 i 600 ZR. Życzący sobie otrzymać to mieysce podać maią prośby należycie dowodami wsparte wprost do C. K. Sądu Szlacheckiego w Stanisławowie lub, ieżeli iaki publiczny urząd sprawuią, przez swoie Prezydyia w ciągu 4 tygodni od trzeciego obwieszczenia w Gazecie rachowanych.

Okulista kraiowy Potakowski miał upłynionego lata 1063 chorych na oczy w swoiey pieczy w mieyscach na kuracyią przeznaczonych, iako to: w Rzeszowie, Przemyślu i Samborze. Z tych 185 puścił iako niewyleczonych, 732 wyleczył, a 146 zostało niewyleczonych; z tych chorych ozdrowiało 15 przez operowanie, z których 10 cierpiało szare bielmo, co gdy służy za dowód, że opieka Rządu rościąga się i na tych nieszczęśliwych po kraiu rozrzuconych i że ta opieka szczęśliwym skutkiem uwieńczona została, podaie się do publiczney wiadomości tym końcem, aby Dominiia i Zwierzchności mieyscowe skłaniały się tem więcey do posełania chorych w ich obwodach znayduiących się na mieysca, o których Rząd zawsze uprzedza, i by nieomieszkały temu dobroczynnemu instytutowi dodawać potrzebnego wsparcia i zamiary iego ułatwiać.

Kurs Wiedeński z dnia 13go Październ.: Obligacyie długu Stanu 5 procentowe w M. K. 81 5/8. — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1810 za 100 ZR. M. K. ——— — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. — —. — Certyfikaty na pożycz. z r. 1821 za 100 M. K. ——— Kurs na Augszburg za 100 Kur. —— Br. Uso. — Moneta konwencyyna za 100, 249 3/8. — Akcyie bankowe, iedna po 915 2/3 ZR. M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Rząd Kolumbiyski ogłosił w Panamie na d. 1. Lipca następuiące rozporządzenie: »Począwszy od d. 23. Sierpnia r. b. wszelkiego rodzaiu płody ziemi i przemysłu Hiszpańskiego będą spalone, a okręty, na których przybędą, zostaną zagrabione, co tak długo trwać ma, poki Hiszpaniia niepodległości Rzeczpospolitey Kolumbiyskiey nie uzna.

Hiszpaniia.

Artykuł o wiadomościach handlowych do których odwoływał się Dostrzegacz Austryiacki z d. 14. b. m. w artykule, umieszczonym w numerze poniedziałkowym gazety naszey, a przez Dostrzegacza pod d. 13. t. m. z daty *d. 12. z Wiednia*, udzielony, był następuiący:

»Listy handlowe z Frankfurtu z d. 7., w nocy o godz. 11 pisane i dziś rano (12. Października) przez sztafetę tu przybyłe, donoszą, że także przez sztafetę handlową, odebrano z Paryża d. 5 w wieczór wiadomość, iż Kadyx kapitulował, Król Hiszpański wolny, i w główney kwaterze Xięcia Angouleme znayduie się.«

za którą iednak nieręczył oczekuiąc dalszego potwierdzenia.

Wiadomości dodatkowe.

Dziennik Frankfórtski donosi następuiące wiadomości z Hiszpanii pod napisem: *Z Paryża d. 1. Października*:

Puerto de Santa Maria d. 22. Września 1823.

W krótce nastąpi wylądowanie na wyspę Leon, do którego przygotowania czyniono pod kierunkiem Jenerała Porucznika Hrabiego Bourmont. Xiąże i Jenerał Major udali się do Chiklany dla opatrzenia raz ieszcze czynionych przygotowań. Co godzina oczekuią rozkazu względem wyprawy na wyspę Leon. Wiater niewymownie sprzyia a nocy wyborne. Trzydziestu ludzi z pierwszey straży będącey na wyspie, przeszło na naszą stronę. Zbiegi te doniosły, że zniechęcenie woyska liniowego doszło do naywyższego stopnia, a iego towarzysze pałaią żądzą uczynienia podobnież. W dniu uderzenia na zamek Santi-Petri cała wyspa była w zamięszaniu i wszyscy uciekali do Kadyxu.

W nocy z d. 21go na 22gi wypłynęło trzy szalup haubicowych i rzucano z nich haubicami na Carraccę. Officerowie morscy zbyt przybliżyli się do Kadyxu i mimo ognia dawanego z miasta, oglądali przystęp.

Z Królem obchodzą się teraz z wielu względami.

Jenerał Bourmont spodziewany dzisiay wieczorem w główney kwaterze, gdzie iak słychać, ma odebrać rozkaz od Xiążęcia Jegomości tyczący się wylądowania na wyspę Leon.

Madryt d. 26. Września 1823.

Riego potrafił uciec Officerowi Francuzkiemu, który trzymał konia iego za cugle. Opatrzność chcąca go ukarać zrządziła to umyślnie, ażeby go wydać w ręce Hiszpanów.*)

Gwiazda z d. 30. Września umieściła z Madrytu następuiące wiadomości, datowane pod d. 25. Września:

»Rejencyia odebrała wiadomości z Kadyxu dochodzące aż do d. 20go, w skutku których Król Jegomość miał się dobrze. Zaięcie twierdzy Santi-Petri takie uczyniło wrażenie na mieszkańcach wyspy Leonu, że cały gościniec prowadzący do Kadyxu widziano okryty powozami i ludźmi szukaiącymi w mieście przytułku. — Xiążę Infantado obiaduiąc u Xiążęcia powrócił do Xeres de la Frontera. Oddział 12 tysięczny Portugalczyków stoi na granicy koło Badajoz. Ma rozkaz za pierwszem wezwaniem Xiążęcia Angouleme wkroczyć do Hiszpanii. Jeden z Officerów poymany z Riegiem iest to Porucznik od Inżynierów Maniano Bayo. Zarzucaią mu, że do śmierci Jenerała Elio wiele się przyczynił pokazuiąc zmyślone listy, które miał znaleść w więzieniu Jenerała Elio dnia 30. Maia 1822.

Flota Francuzka pod Kadyxem (którey ilość wyszczególniliśmy dawniey) ma z sobą 724 dział. Osada iey składa się z 5600 głów; flotyla składa się ze 26 batów puszkarskich i z 8 bombardów, ma 51 moździerzów i 1105 załogi.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Kronika Hrabstwa Kent donosi pod dniem 22. Września: »W Sobotę (dnia 25.) po południu zdarzył się przypadek, który mógł by był mieć złe skutki dla Leopolda Xięcia Sasko-Koburgskiego. Xiążę ten płynął wodą koło Ramsgate, gdy iuż było ciemno. Na statek iego zawołano z krążącego celnego batu, a że niedano żadney odpowiedzi działem wystrzelono z batu. Wkrótce nastąpił drugi wystrzał, po którym maytkowie udali się natychmiast na pokład statku Xiążęcego, wszystko tam iak naysurowiey przeglądali, a z ludźmi na nim będącymi obchodzono się, iak z przemycaiącemi.

*) Gdy podług tego artykułu zdawaćby się mogło, iż Riego, uszedł zasłonie, która go iuż po iego schwytaniu przez wieśniaków (w Arguillos d. 15.) prowadziła, Dostrzegacz Austryiacki stosownie do sprostowania umieszczonego w Dzienniku Frankfortskim z d. 7. daie takowe obiaśnienie: iż Riego iescze w potyczce z d. 11. między Jaen i Mancha Real, byłby się dostał w niewolę Francuzką, kiedy żołnierz Francuzki uiął konia iego za cugle; atoli wtenczas udało mu się uyść tey niewoli, aby poźniey wpadł w ręce Hiszpanów. Od czasu zaś poymania go w Arguillos, Riego nie uszedł.

Uwaga Red.

Z portu Londyńskiego więcey corocznie wypływa okrętów, iak razem wziąwszy ze wszystkich portów świata. Maiątki złożone corocznie w Londyńskim porcie, licząc w to i te, które wyprawiono na okrętach, wynoszą 7 milionów funt. szterl.; 1200 urzędników cłowych iest tam zawsze na straży; 4,000 robotników zatrudnia się ładowaniem okrętów. Okręty stoiące w porcie zaymuią przestrzeń prawie pięciu mil Angielskich. Jest tam 2000 okrętów na wodzie i na brzegach. Do przywozu i wywozu używaią 4,000 okrętów. Corocznie wpływa do portu 15,000 ładunków.

Naystarszy Oficer Angielskiego woyska, Jenerał Felix Burkley, umarł d. 14. Września w 99tym roku swoiego życia. Zaczął służyć woyskowo ieszcze za panowania Jerzego Pierwszego.

Sławny Anatomista Matthew-Baillie, lat 62 maiący, umarł d. 23. Września w wiosce swoiey w Cirencester.

Od d. 1. Stycz. do d. 29. Wrześ. r. z. złożyły Londyńskie ogniowe zakłady następuiące summy (*Duties*): Sun zapłacił 113,924 fun. szterl. Feniy 65,525, Norwich-Union 62.954, Royal-Exchange 51,926, Cunty 38,853, Imperial 33.458, Globe 28,192, Union 16,062, Atlas 15,266, West of England 15,203, Eagle 15,198, Albion 14.809, Westminster 14.717, Hope 14,146, Hand-in-Hand 14,108, British 13,819, Guardian 10,369, Londyn 8,386, Beacon 463; ogółem 547,360.

Podatek na ubogich w Anglii i w Xięstwie Wales wynosił (w okrągłych liczbach) w roku 1816: 5,700,000 — w 1817: 6,900,000 — w 1818: 7,800,000 — w 1819: 7,500,000 — w 1820: 7,300,000 — a w roku 1821 6 milionów 900,000 funt. szterl.

Plymouth-Dock, mieysce leżące w Plymouth, wyniesione na miasto, dostało imie: Devorport.

Blicharz w Bolton le Moors w rękodzielnem mieście powstaiącem bardzo prędko, a które codziennie upiększane bywa, dostał we

Czwartek 1500 webów (po 700 łokci) muszlinu do blichowania. Następuiącego Czwartku wyblichowano ten muszlin, odesłano, zapakowano i wyprawiono za granicę.

Na rzecz nieszczęśliwszych Irlandczyków zapisał Rajah Audy w Indyiach Wschodnich 5,000 Rupiów (12,000 frank.). iego Minister 2,000 Rupiów (5,000 franków), Ta Azyiatycka składka dnia 21. Grudnia r. 1821 wynosiła iuż milion 177,977 rupiów.

Bryg Griper w podróży badawczéy do północnego bieguna przybył d. 2. Czerwca do Hammerfast, tego naymnieyszego miasta oświeconéy Europy, leżącego w naypółnocnieyszéy stronie. Miasto to liczy tylko 150 mieszkańców i, iak wiadomo, należy do Norwegskiego Styftu Drontheim. Goniec umieścił list Oficera ze wspomnionego brygu Griper datowany z zatoki Hammerfast pod d. 5. Lipca. Co do treści zawiéra następuiące szczegóły: »Przybyliśmy tutay d. 2. w. m. Dnia 24. Maia przeprawiliśmy się przez koło północnobiegunowe i mieliśmy nie mało trudności w wynalezieniu zatoki Hammerfast, ponieważ wzdłuż całego brzegu ciągnie się pasmo wysp, których położenie źle ieszcze oznaczone na mappie. Wszyscy iesteśmy w naylepszém zdrowiu i nie cierpiémy żadnego niedostatku. Im bardziéy zbliżamy się ku lata, powietrze staie się coraz pięknieysze, a ponieważ tu słońce nigdy nie zachodzi, używamy nieskończonego dnia. Wyspa ma 24 mil długości, a szérokości 5 do 6 mil. Daie ona nazwisko małéy wiosce złożonéy ze 30 do 40 drewnianych domów, w których mieszka koło 200 ludzi. Kapitan Sabine wylądował ze wszystkiemi narzędziami potrzebnemi do badań ieograficznych. Zabawiemy tu ze 12 do 14stu dni, a potém popłyniemy do Spitzbergen. Jeżeli powrócimy tey zimy, Kapitan chce się koło Drontheim przeprawiać.«

Francyia.

Dziennik kraiowy umieścił obszernie rozporzędzenie Królewskie z d. 17. Września (którego nie było ani w Monitorze, ani w Buletynie prawa), na mocy którego zaciągać będą do woyska 40,000 ludzi z klassy wieku 1823. Zaciąganie rozpoczęte będzie dnia 27. Października.

W Strasburgu odbyła się niedawno sławna kościelna uroczystość. Podoficera z Torygny, Departamentu Manche, lat 25 maiącego chrzczono dopiéro teraz, gdyż podczas rewolucyi rodzice iego zaniedbali to uczynić. Wtedy także birzmowano 96 żołnierzy, którzy po raz pierwszy przyymowali kommunią.

Włochy.

Gazeta Florentyńska umieściła następuiące wiadomości posłane przez listy gończe do Audytora Valentyniego do Florencyi. Zawieraią one datowane z Rzymu pod d. 28. Września wiadomości o doniesionym iuż w naszéy Gazecie wyborze Papieża, a między innemi następuiące szczegóły: »To niewymównie szczęśliwe zdarzenie ogłoszono zwyczaynym sposobem, o którém lud licznie koło pałacu Kwirynalskiego zgromadzony z naywiększą dowiedział się radością. Powitał nowego Papieża nayglośnieyszemi okrzykami, gdy Jego Świętobliwość o 21 godzinie opuścił wspomniony pałac i udawał się do Watykańskiego kościoła (do kościoła S. Piotra), gdzie przy ołtarzu trybunów przyymować miał podług dawnego zwyczaiu hołd i cześć od Świętego Zgromadzenia. Leo XII. urodził się w Spoleto d. 2. Sierpnia r. 1760. Z 12 innymi obrany został Kardynałem d. 8. Marca 1816 i uważano, że w odbytym wtedy Konsystorzu mianowany był naypierwéy.«

Niemcy.

Uchwała wydana przez Rząd Wirtemberski, skutkiem któréy ieszcze z granic Państwa odprawieni maią bydź Grecy, którzy w późnéy iesieni przez południowe Niemcy przechodzić postanowili przyiętą została także od kraiowych Władz naywyższych dla Xięstwa Badenskiego w Karlsruhe.

Rossyia.

— Z Petersburga dnia 15. Września. —

Jenerał Gubernatorem Finlandyi i dowódzcą oddzielnego korpusu Finlandzkiego, mianowany Jenerał Porucznik Zakrewski, a na iego mieyscu Jenerałem dyżurnym głównego sztabu JCMości mianowany dowódzca pułku konnego strzelców gwardyi, Jenerał Major Potapow.

Gazeta Bremska donosi z Petersburga pod dniem 19. Września, że znane dzieło: »Godziny Nabożeństwa« w całém Państwie Rossyyskiem zakazane zostało.

Redakcyia, J. Bensy; Druk, J. Pillera.